

CLUB DE LECTURA

Curs 2025-2026

MAITE SALORD EL PAÍS DE L'ALTRA RIBA

Tertúlia: dilluns, 20 d'abril a les 18.30 h.

L'AUTORA:

Nascuda a Ciutadella de Menorca el 10 octubre de 1965, **Maite Salort Ripoll** es va llicenciar en filologia catalana a la Universitat de Barcelona el 1988 i des del 1989 ha exercit com a professora de llengua i literatura catalanes a l'Institut Maria Àngels Cardona de Ciutadella fins la seva jubilació.

Més enllà de la seva condició d'escriptora i professora, cal destacar el seu compromís polític, que la va dur a ser regidora de l'Ajuntament de Ciutadella del 2005 al 2012 i consellera del Consell Insular de Menorca del 2011 al 2021 en representació de Més per Menorca, arribant a ser-ne la presidenta del 2015 al 2017.

En referir-se a la seva dedicació a la literatura, comenta que va començar a escriure d'una manera formal als 26 anys. –“El cas és que un bon dia la meva mare em va manifestar que volia explicar-me la vida de la seva família perquè jo l'escrivís. En aquell moment jo no estava massa motivada per aquest tema. El problema va ser que la mare es va morir al cap de tres mesos d'haver-me fet aquesta proposta i jo em vaig quedar amb la recança de no haver trobat el moment per escoltar aquella història i el convenciment que havia de buscar la manera de saber-la acudint a altres fons documentals però que havia de complir el desig de la mare i escriure-la.”

Durant vint anys va anar publicant algun relat curt, *I del Somni Tot* (1998) i *Flor de gessamí* (1999), algunes novel·les juvenils *Com una nina russa* (2002) i *Mar de Boira* (2004) premi ciutat d'Olot de narrativa juvenil i també algunes novel·les com *Omplir la nit* (2003) guanyadora del IV Premi Contarella de Literatura i *La mort de l'ànima*, (2007) finalista al premi Sant Jordi, però tot i que va anar fent diversos intents d'escriure la novel·la sobre la seva mare i la seva família, cap dels textos resultants va prosperar i els va anar descartant.

La mateixa Maite Salort explica que: “Curiosament el fet d'haver d'agafar la baixa laboral el 2012 perquè em vaig quedar sense veu, i em vaig trobar immersa en un silenci total, em va permetre deixar de banda les més de 10 versions que havia escrit i abandonat i vaig decidir començar des de zero”- Finalment l'any 2014 es va publicar *L'alè de les cendres*, –“la història d'una família molt castigada durant la guerra i també durant tota la postguerra. Una història de silenciats i d'humiliats, d'homes morts a la guerra, de dones que tot ho tiren endavant i que gràcies a l'amor arriben a sobreviure a tot plegat”.

La voluntat de contribuir a construir la Menorca que ella desitjava pels seus fills, va ser el motiu de la seva entrada en el món de la política i la dedicació plena que exigeix aquesta activitat va fer que deixés aparcades la docència i l'escriptura durant uns anys i va arribar a ser la presidenta del Consell Insular de Menorca.

El temps de pandèmia, sense actes públics, amb hores i hores de videoconferències, i amb la necessitat de replantejar moltes coses, la van dur a desconnectar-se volgutament dues hores al dia i dedicar aquest temps a llegir i a escriure una història basada en la migració de 10.000 menorquins a Alger. El resultat va ser la novel·la ***El país de l'altra riba*** (2021) que va resultar guanyadora del premi Proa i també va rebre el 23è Premi Joaquim Amat-Piniella.

Membre de l'Institut Menorquí d'Estudis. Ha col·laborat amb la Revista de Menorca i la revista Serra d'Or amb la columna “Menorca al vol”. Des de l'any 2023 és membre numerari de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. La seva darrera novel·la és *El temps habitat* (2024).

L'OBRA:

Guanyadora del 3r Premi Proa de novel·la, *El país de la l'altra riba* publicada el 2021 té com a punt de partida un capítol 0 en el qual es parla d'un avió, concretament d'un Junker 88, un bimotor al servei de la Luftwaffe, que una matinada del 24 de febrer de 1943 es va enfonsar a Menorca, entre s'Algar i Alcafar, les restes del qual són descobertes, filmades i fetes públiques molts anys després per uns bussos.

A partir d'aquí la novel·la discorre amb una alternança de capítols ubicats en dos espais i dos temps que disten uns cinquanta anys entre si. D'una banda Salord en vuit capítols numerats ens explica la vida de l'Alfred Gold, un sastre que ha emigrat a Alger fugint dels nazis i el seu nét, en Daniel, i en vuit capítols alterns titulats amb una sola paraula, concretament un substantiu, ens traslladen a Barcelona el 2003 -un moment en el qual les manifestacions en contra de la guerra d'Irak tenen un gran seguiment- i se centren en la relació entre la Marta (neta d'en Daniel Gold) i la Hanna una estudiant alemanya que està fent el seu Erasmus a Barcelona.

En la novel·la s'expliquen dos exilis diferents, el de l'emigració de molts menorquins a Algèria empesos per la pobresa, a meitat del segle XIX on van fundar Fort-de-l'Eau, un llogarret en el qual es van mantenir l'idioma i els costums de la Menorca que els seus habitants es resistien a perdre. Un fet i un lloc que ha interessat a Maite Salord des de fa molt temps i que ja sortia a *L'alè de les cendres* i un segon exili, el d'un avi i un net d'una família jueva que durant la primera Guerra Mundial van haver de marxar de Budapest cap a Brussel·les i que aquí emprenen una nova fugida per escapar dels nazis i que els porta a travessar França i embarcar-se des de Marsella fins Alger.

En el centre d'una trama molt ben estructurada, el vell Michel Bisset, un colon francès que ha creat el Cafè de París, el més luxós de la capital algeriana, s'erigirà en un personatge clau dins el relat i en el defensor i protector de Daniel i la seva família. Però tot s'enrareix durant els anys de lluita dels algerians per aconseguir la independència de França i això acabarà comportant encara un tercer exili, el que farà que Daniel i la Isabel emigrin cap a Menorca en un moment en el qual el turisme provocarà reaccions contraries entre els seus defensors incondicionals i els ecologistes preocupats per la preservació de l'espai natural.

En els capítols situats a Barcelona entre 2003 i 2013 amb la relació entre la Marta i la Hanna, Maite Salord ens regala un munt de reflexions entorn de conceptes com la identitat, l'atzar, la memòria i el lligam, sovint ocult, entre el passat i el present.

El tema del passat familiar a vegades molt difícil d'assumir i que a causa del silenci que plana sobre alguns episodis de la vida familiar resulten difícil d'acceptar quan es descobreixen però que cal encarar és un tema clau en aquesta novel·la que parla de valors universals com la justícia, la concòrdia i la solidaritat.

La cita inicial d'Albert Camus extreta del seu discurs en el lliurament del premi Nobel "L'escriptor no es pot posar avui al servei dels qui fan la història: està al servei dels qui la pateixen" no és una cita gratuïta i respon a dos motius, en primer lloc perquè Camus tenia una avia menorquina que va ser qui el va criar, cosa que justifica el fet que sigui citat cap a final de la novel·la i també perquè les seves *Cròniques* són sense cap mena de dubte un dels millors documents que s'han escrit i que permeten entendre la realitat de la societat algeriana prèvia a la guerra de independència.

En parlar del missatge que hi ha darrera de les històries que s'expliquen a *El país de l'altra riba* Maite Salord insisteix en el fet que "Conèixer el passat és una manera de construir-te a tu mateix per dolorós que sigui" i això és el que veiem especialment en els capítols finals de la novel·la.

This image shows a full page of blank white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing or drawing. There are no margins, text, or other markings present.